četvrtak, 30. ožujka 2023.

I.

(Rezolucije, preporuke i mišljenja)

REZOLUCIJE

EUROPSKI PARLAMENT

P9_TA(2023)0094

Izvješće o vladavini prava za 2022. – Stanje vladavine prava u Europskoj uniji

Rezolucija Europskog parlamenta od 30. ožujka 2023. o Izvješću o vladavini prava za 2022. Stanje vladavine prava u Europskoj uniji (2022/2898(RSP))

(2023/C 341/01)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji (UEU), a posebno njegov članak 2., članak 3. stavak 1., članak 3. stavak 3. drugi podstavak, članak 4. stavak 3. i njegove članke 5., 6., 7., 11., 19. i 49.,

— uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke koji se odnose na poštovanje, promicanje i zaštitu demokracije, vladavine prava i temeljnih prava u Uniji, uključujući članke 70., 258., 259., 260., 263., 265. i 267.,

— uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima,

— uzimajući u obzir sudsku praksu Suda Europske unije,

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 13. srpnja 2022. naslovljenu „Izvješće o vladavini prava za 2022. Stanje vladavine prava u Europskoj uniji” (COM(2022)0500),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije [1] („Uredba o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava”),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/692 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi programa Građani, jednakost, prava i vrijednosti te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1381/2013 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EU) br. 390/2014 [2],

— uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima,

— uzimajući u obzir instrumente UN-a za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda te preporuke i izvješća u okviru Univerzalnog periodičnog pregleda UN-a, kao i sudsku praksu ugovornih tijela UN-a i posebne postupke Vijeća za ljudska prava,

---

[1] SL L 433 I, 22.12.2020., str. 1.
[2] SL L 156, 5.5.2021., str. 1.

— uzimajući u obzir preporuke i izvješća Ureda za demokratske institucije i ljudska prava, visokog povjerenika za nacionalne manjine, predstavnika za slobodu medija i drugih tijela Organizacije za europsku sigurnost i suradnju u Europi (OESS),

— uzimajući u obzir Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, Europsku socijalnu povelju, sudsku praksu Europskog suda za ljudska prava i Europskog odbora za socijalna prava te konvencije, preporuke, rezolucije, mišljenja i izvješća Parlamentarne skupštine, Odbora ministara, povjerenika za ljudska prava, Europske komisije za borbu protiv rasizma i netolerancije, Upravnog odbora za borbu protiv diskriminacije, promicanje različitosti i uključivosti, Venecijanske komisije i drugih tijela Vijeća Europe,

— uzimajući u obzir Memorandum o razumijevanju između Vijeća Europe i Europske unije od 23. svibnja 2007. i zaključke Vijeća od 8. srpnja 2020. o prioritetima EU-a za suradnju s Vijećem Europe u razdoblju od 2020. do 2022.,

— uzimajući u obzir Obrazloženi prijedlog odluke Vijeća od 20. prosinca 2017. o utvrđivanju da postoji očita opasnost da Republika Poljska teško prekrši vladavinu prava, koji je izdan u skladu s člankom 7. stavkom 1. UEU-a (COM(2017)0835),

— uzimajući u obzir izvješća Agencije Europske unije za temeljna prava (FRA), i to izvješće od 19. srpnja 2022. naslovljeno „Civilno društvo u Europi: još uvijek je pod pritiskom”, od 8. lipnja 2022. naslovljeno „Izvješće o temeljnim pravima iz 2022.”, od 19. kolovoza 2022. naslovljeno „Zaštita prostora za građansko djelovanje u EU-u” te od 3. studenog 2022. naslovljeno „Antisemitizam – pregled antisemitskih incidenata zabilježenih u Europskoj uniji 2011. – 2021.” kao i njezina druga izvješća, podatke i alate, posebno Informacijski sustav Europske unije za temeljna prava (EFRIS),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. listopada 2016. s preporukama Komisiji o uspostavi mehanizma EU-a za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava ([3]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 1. ožujka 2018. o odluci Komisije o aktiviranju članka 7. stavka 1. UEU-a u pogledu situacije u Poljskoj ([4]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 19. travnja 2018. o potrebi za uspostavom instrumenta europskih vrijednosti za podršku organizacijama civilnog društva koje promiču temeljne vrijednosti u Europskoj uniji na lokalnoj i nacionalnoj razini ([5]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. rujna 2018. o prijedlogu kojim se Vijeće poziva da, u skladu s člankom 7. stavkom 1. Ugovora o Europskoj uniji, utvrdi da postoji očita opasnost da Mađarska teško prekrši vrijednosti na kojima se temelji Europska unija ([6]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. studenoga 2018. o potrebi za sveobuhvatnim mehanizmom EU-a za zaštitu demokracije, vladavine prava i temeljnih prava ([7]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 7. listopada 2020. o uspostavi mehanizma EU-a za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava ([8]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. studenoga 2020. o utjecaju mjera donesenih uslijed pandemije bolesti COVID-19 na demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava ([9]),

---

([3]) SL C 215, 19.6.2018., str. 162.
([4]) SL C 129, 5.4.2019., str. 13.
([5]) SL C 390, 18.11.2019., str. 117.
([6]) SL C 433, 23.12.2019., str. 66.
([7]) SL C 363, 28.10.2020., str. 45.
([8]) SL C 395, 29.9.2021., str. 2.
([9]) SL C 415, 13.10.2021., str. 36.

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. lipnja 2021. o stanju vladavine prava u Europskoj uniji i primjeni Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092 o uvjetovanosti ([10]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 24. lipnja 2021. o Izvješću Komisije o vladavini prava za 2020. ([11]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 8. srpnja 2021. o izradi smjernica za primjenu općeg režima uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije ([12]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. studenoga 2021. o jačanju demokracije te slobode i pluralizma medija u EU-u: neprikladna upotreba mjera građanskog i kaznenog prava za ušutkavanje novinara, nevladinih organizacija i civilnog društva ([13]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. prosinca 2021. o evaluaciji preventivnih mjera za izbjegavanje korupcije, nepravilne potrošnje i zlouporabe sredstava EU-a i nacionalnih sredstava u slučaju kriznih fondova i rashodovnih područja povezanih s krizom ([14]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 8. ožujka 2022. o smanjenju prostora za djelovanje civilnog društva u Europi ([15]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. ožujka 2022. o vladavini prava i posljedicama presude Suda Europske unije ([16]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 19. svibnja 2022. o Izvješću Komisije o vladavini prava za 2021. ([17]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 9. lipnja 2022. o vladavini prava i potencijalnom odobrenju poljskog nacionalnog plana za oporavak (Mehanizam za oporavak i otpornost) ([18]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. rujna 2022. o Prijedlogu odluke Vijeća o utvrđivanju, u skladu s člankom 7. stavkom 1. Ugovora o Europskoj uniji, da postoji očita opasnost da Mađarska teško prekrši vrijednosti na kojima se temelji Europska unija ([19]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. rujna 2022. o stanju temeljnih prava u Europskoj uniji tijekom 2020. i 2021. ([20]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 20. listopada 2022. o vladavini prava na Malti, pet godina nakon ubojstva Daphne Caruane Galizije ([21]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 20. listopada 2022. o rastućem broju zločina iz mržnje protiv LGBTIQ+ osoba diljem Europe u svjetlu nedavnog homofobnog ubojstva u Slovačkoj ([22]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. studenoga 2022. o rasnoj pravdi, nediskriminaciji i borbi protiv rasizma u EU-u ([23]),

---

([10]) SL C 67, 8.2.2022., str. 86.
([11]) SL C 81, 18.2.2022., str. 27.
([12]) SL C 99, 1.3.2022., str. 146.
([13]) SL C 205, 20.5.2022., str. 2.
([14]) SL C 251, 30.6.2022., str. 48.
([15]) SL C 347, 9.9.2022., str. 2.
([16]) SL C 347, 9.9.2022., str. 168.
([17]) SL C 479, 16.12.2022., str. 18.
([18]) SL C 493, 27.12.2022., str. 108.
([19]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0324.
([20]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0325.
([21]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0371.
([22]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0372.
([23]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0389.

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 24. studenoga 2022. o procjeni poštovanja uvjeta vladavine prava u Mađarskoj u skladu s Uredbom o uvjetovanosti i trenutačna situacija u pogledu mađarskog plana za oporavak i otpornost ([24]),

— uzimajući u obzir izvješće Konferencije o budućnosti Europe o konačnom ishodu,

— uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,

— uzimajući u obzir prijedlog rezolucije Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove,

A. budući da se, u skladu sa člankom 2 UEU-a, Unija temelji na zajedničkim vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina, a te su vrijednosti zajedničke državama članicama EU-a te koje zemlje kandidatkinje moraju poštovati ako se žele priključiti Uniji te koje se ne mogu samo zanemariti ili drugačije protumačiti nakon pristupanja, kao dio kriterija iz Kopenhagena; budući da su demokracija, vladavina prava i temeljna prava vrijednosti koje se međusobno nadopunjuju i čije ugrožavanje može predstavljati sustavnu prijetnju za Uniju i prava i slobode njezinih građana; budući da je poštovanje vladavine prava obvezujuće za Uniju u cjelini i za njezine države članice na svim razinama upravljanja, uključujući podnacionalna tijela;

B. budući da je na Konferenciji o budućnosti Europe jasno izražena želja da EU sustavno poštuje vladavinu prava u svim državama članicama, da zaštiti temeljna prava građana i zadrži vjerodostojnost EU-a pri promicanju njegovih vrijednosti unutar EU-a i u inozemstvu;

C. budući da načelo lojalne suradnje iz članka 4. stavka 3. UEU-a obvezuje Uniju i države članice da si međusobno pomažu u izvršavanju obveza koje proizlaze iz Ugovorâ uz puno uzajamno poštovanje te obvezuje države članice da poduzmu sve odgovarajuće mjere, opće ili posebne, kako bi osigurale ispunjavanje obveza koje proizlaze iz Ugovorâ ili iz akata institucija Unije;

D. budući da bi dodavanje konkretnih i pravno obvezujućih preporuka pojedinim zemljama pomoglo državama članicama da spriječe, otkriju i riješe izazove i nazadovanje u pogledu vladavine prava;

E. budući da su države članice uvele hitne mjere za suočavanje s pandemijom bolesti COVID-19; budući da je potrebno poštovati načela nužnosti i proporcionalnosti pri ograničavanju temeljnih prava ili temeljnih sloboda kako bi ono bilo zakonito; budući da su neke vlade iskoristile izvanredne mjere kao izgovor za slabljenje demokratskog sustava provjere i ravnoteže;

F. budući da je potrebno ojačati i pojednostavniti postojeće mehanizme i razviti jedinstveni sveobuhvatni mehanizam EU-a za učinkovitu zaštitu demokracije, vladavine prava i temeljnih prava te osigurati da se vrijednosti iz članka 2. UEU-a poštuju u cijeloj Uniji, kao i promiču u zemljama kandidatkinjama, iako s različitim sustavima praćenja, kako bi se države članice spriječilo u razvoju nacionalnog prava koje je u suprotnosti sa zaštitom iz članka 2. UEU-a; budući da Komisija i Vijeće i dalje negiraju potrebu za međuinstitucijskim sporazumom o mehanizmu EU-a za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava;

G. budući da od svibnja 2022. Parlament u svojim rezolucijama s među ostalim upozorava na stanje vladavine prava u Mađarskoj, na Malti i u Poljskoj; budući da Skupina za praćenje demokracije, vladavine prava i temeljnih prava koja djeluje u sklopu Odbora Parlamenta za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove također upozorava na određene probleme u Bugarskoj, Grčkoj, Slovačkoj, Sloveniji i Španjolskoj;

Ukupna ocjena izvješća

1. pozdravlja treće godišnje izvješće Komisije o vladavini prava kao dio paketa instrumenata Komisije za vladavinu prava; smatra da izvješće predstavlja korak prema dosljednom mehanizmu za poštovanje vrijednosti Unije sadržanih u članku 2. UEU-a te da je sada ključni izazov učinkovito i dosljedno iskoristiti postojeće instrumente za zaštitu i jamčenje poštovanja tih vrijednosti;

([24]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0422.

2. primjećuje poboljšanja u usporedbi s prethodnim godišnjim izvješćima, kao što je dodavanje preporuka za pojedine zemlje; također pozdravlja posebnu pozornost posvećenu javnim medijima i mjerama za osiguravanje transparentnosti vlasništva nad medijima, uključujući rangiranje u okviru alata za praćenje medijskog pluralizma, ocjenu provedbe presuda Europskog suda za ljudska prava u državama članicama, pozornost koja se posvećuje financiranju političkih stranaka, usredotočenost na tijela za jednakost, nacionalne institucije za ljudska prava i pravobranitelje, praćenje imenovanja na visokoj razini u pravosudnom sustavu i povećanu pozornost posvećenu pravnoj struci, uključujući suce, javne bilježnike i odvjetnike;

3. potiče Komisiju da poveća svoje sudjelovanje u javnim raspravama na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini i da uloži više napora u podizanje svijesti o vrijednostima Unije i relevantnim instrumentima, među ostalim o godišnjem izvješću, posebno u zemljama s ozbiljnim problemima; podržava napore Komisije da unaprijedi metodologiju izvješćivanja i smatra da bi proširenje područja primjene izvješća trebalo pratiti povećanje resursa; smatra da bi više vremena trebalo posvetiti posjetima Komisije zemljama, uključujući terenske posjete;

4. žali zbog zabrinjavajućih trendova u pogledu slobode tiska, medijskog pluralizma i sigurnosti novinara u nekoliko država članica te poziva Komisiju da pomno prati stanje medija u budućim izvješćima, uključujući vlasništvo nad medijima i financiranje javnih medija, kao i da iznese preporuke i odgovarajuće političke i pravne mjerama daljnjeg postupanja; osuđuje disruptivno političko uplitanje u uredničke odluke, zlonamjerne sudske postupke protiv javnog sudjelovanja (SLAPP-ovi) i nezakoniti nadzor novinara, posebno uporabom špijunskog softvera, te potvrđuje da će novinari biti izloženi riziku sve dok institucije i dalje ne budu imale mogućnost ili želju kazneno goniti korupciju koju razotkriju novinari;

5. naglašava posebnu ulogu nacionalnih sudbenih vijeća u zaštiti neovisnosti sudova i sudaca od političkog uplitanja; žali zbog kontinuirane politizacije tih tijela u nekim zemljama, kao i zbog razornog učinka koji to ima na neovisnost i integritet njihovih pravosudnih sustava;

6. prepoznaje važnu ulogu Ureda europskog javnog tužitelja (EPPO) u zaštiti vladavine prava i borbe protiv korupcije u Uniji te potiče Komisiju da u budućim izvješćima pomno prati razinu suradnje država članica s EPPO-om; poziva države članice koje to još nisu učinile da se pridruže EPPO-u;

7. žali zbog činjenice da Komisija nije u potpunosti uzela u obzir preporuke koje je Parlament iznio u svojim prethodnim rezolucijama ([25]) te je poziva da poduzme korake da to učini;

8. izražava zabrinutost zbog nedostatka dosljednosti između horizontalnog izvješća i preporuka, posebno zbog toga što, kada su u pitanju pojedine zemlje, bojazni izražene u horizontalnom izvješću nisu u potpunosti u skladu s preporukama tim pojedinim zemljama; traži da se uspostavi jasna veza između izraženih bojazni i iznesenih preporuka;

9. ističe da je namjerno usmjeravanje na prava manjinskih skupina u nekim državama članicama stvorilo i uspostavilo zamah drugdje, što se može dokazati nazadovanjem u pogledu prava žena, uključujući pogoršanje stanja u pogledu spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava, te LGBTIQ+ osoba, migranata i drugih manjinskih skupina; poziva da se izradi sažetak provedbe akcijskog plana EU-a za borbu protiv rasizma u poglavljima izvješća koja se odnose na pojedine zemlje i provede analiza načina na koji nazadovanje u području vladavine prava utječe na različite manjinske skupine;

10. osuđuje upute talijanske vlade Gradskom vijeću Milana da prestane registrirati djecu istospolnih roditelja; smatra da će ta odluka neizbježno dovesti do diskriminacije ne samo istospolnih parova, već prvenstveno njihove djece; smatra da je ta mjera izravno kršenje prava djece, kako je navedeno u Konvenciji UN-a o pravima djeteta iz 1989.; zabrinut je zbog toga što je ta odluka dio šireg napada na zajednicu LGBTQI+ u Italiji; poziva talijansku vladu da odmah poništi svoju odluku;

([25]) Rezolucije od 24. lipnja 2021. o Izvješću Komisije o vladavini prava za 2020. i od 19. svibnja 2022. o Izvješću Komisije o vladavini prava za 2021.

11. poziva Komisiju da upotrijebi relevantne elemente metodologije koja se primjenjuje u godišnjim izvješćima o vladavini prava u svojoj procjeni svih zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidatkinja za pristupanje EU-u;

Preporuke za pojedine zemlje

12. pozdravlja činjenicu da su u skladu s ponovljenim pozivima Parlamenta i civilnog društva dodane preporuke za pojedine zemlje; podsjeća da godišnja izvješća služe kao temelj za informirane rasprave o stanju vladavine prava u državama članicama i institucijama EU-a; potvrđuje da te preporuke za pojedine zemlje pomažu u rješavanju konkretnih pitanja u cilju postizanja stvarnih poboljšanja u državama članicama; žali, međutim, zbog toga što te preporuke nisu obvezujuće; poziva Komisiju da dodatno razvije godišnji ciklus vladavine prava ocjenjivanjem provedbe preporuka za pojedine zemlje u sljedećem godišnjem izvješću, s posebnim referentnim vrijednostima i jasnim vremenskim okvirom za provedbu te jasno navođenje napretka i nazadovanja;

13. žali zbog činjenice da su mnoge preporuke previše nejasne i da im nedostaje specifičnost potrebna za njihovu učinkovitu provedbu; ponavlja da je potrebno utvrditi vremenski okvir za provedbu preporuka i detaljno opisati moguće posljedice u slučaju neusklađenosti;

14. potiče Komisiju da bez oklijevanja ili odgode pokrene relevantne postupke, posebno kada vlade ne pokažu spremnost na poštovanje preporuka za pojedine zemlje;

15. pohvaljuje napore Komisije u boljoj suradnji s nacionalnim dionicima; prepoznaje civilno društvo kao ključni akter vladavine prava, koji ima važnu ulogu u praćenju godišnjeg izvješća i praćenju njegove provedbe; poziva Komisiju da nastavi dosljedno i smisleno uključivati civilno društvo u izradu i praćenje izvješća na nacionalnoj razini, u suradnji s Agencijom za temeljna prava, među ostalim osiguravanjem dovoljno vremena za doprinos tom procesu i intenzivnim kontaktiranjem s organizacijama civilnog društva tijekom posjeta zemljama; poziva Komisiju da osigura uključiviji, transparentniji i korisnicima prilagođeniji pristup ciklusu kako bi se osiguralo smisleno sudjelovanje dionika i kontrola odgovornosti tijekom cijelog postupka; poziva na sustavnije predstavljanje doprinosa civilnog društva i profesionalnih organizacija, uključujući onih iz pravosuđa, kako bi se dopunile informacije koje pružaju vlade država članica;

16. prepoznaje ključnu ulogu civilnog društva i zdravog prostora za građansko djelovanje u očuvanju i zaštiti vladavine prava te ponavlja poziv da se posebno poglavlje posveti stanju civilnog društva u državama članicama; naglašava veze između prostora za građansko djelovanje i pitanja vladavine prava; poziva Komisiju da namjenskim financiranjem nastavi ulagati u izgradnju kapaciteta organizacija civilnog društva za praćenje stanja u pogledu vladavine prava u državama članicama i izvješćivanje o njemu te da osigura odgovarajuću zaštitu civilnom društvu koje sudjeluje u tom procesu; zabrinut je zbog toga što pristrana raspodjela sredstava u nekim zemljama utječe na organizacije civilnog društva koje promiču prava ranjivih skupina ili općenito rade na pitanjima koje vlade ne podupiru; potiče temeljitu procjenu tih pitanja u svim zemljama obuhvaćenima izvješćem i naglašava potrebu za preporukama za pojedine zemlje usmjerenima na ta pitanja; potiče Komisiju da razmotri izravno upravljanje sredstvima EU-a kako bi se osiguralo da krajnji korisnici, uključujući organizacije civilnog društva koje rade s ranjivim skupinama, dobiju financijska sredstva EU-a koja su im namijenjena; poziva Komisiju da prati utjecaj programa „Građanska ravnopravnost, prava i vrijednosti” na civilno društvo u državama članicama; poziva Vijeće i Komisiju da osiguraju odgovarajuća financijska sredstva za neovisno i europsko kvalitetno novinarstvo na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini;

17. naglašava potrebu za preporukama upućenim pojedinim zemljama o nacionalnim odgovorima na pandemiju bolesti COVID-19 i njihovu utjecaju na demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava u Uniji; poziva Komisiju da nastavi pratiti te nacionalne postupke i izvješćivati o njima, uključujući najbolje prakse;

18. žali zbog nedostatka preporuka za pojedine zemlje u vezi s nezakonitom upotrebom tehnologija špijunskog softvera za nadzor u državama članicama, kao što su Pegasus ili Predator, unatoč konkretnim otkrićima i sve brojnijim dokazima o njihovoj upotrebi protiv novinara, političara, policijskih službenika, diplomata, odvjetnika, poslovnih ljudi, aktera civilnog društva i drugih aktera; izražava iznimnu zabrinutost zbog povezanih rizika za civilno društvo, demokraciju, vladavinu

prava i poštovanje temeljnih prava kada nacionalne vlade nekontrolirano koriste špijunski softver; žali zbog nedostatka suradnje tijela nekih država članica s Istražnim odborom Parlamenta za ispitivanje uporabe Pegasusa i jednakovrijednog špijunskog softvera za nadzor;

Neriješena pitanja Parlamenta o godišnjem izvješću o vladavini prava

19. ponavlja svoj poziv Komisiji da proširi opseg svojeg izvješćivanja kako bi se obuhvatile sve vrijednosti sadržane u članku 2. UEU-a; podsjeća da postoji suštinska povezanost vladavine prava, demokracije i temeljnih prava; potiče Komisiju i Vijeće da odmah započnu pregovore s Parlamentom o međuinstitucijskom sporazumu o mehanizmu EU-a za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava, koji bi trebao obuhvaćati cjelokupno područje primjene vrijednosti iz članka 2. UEU-a; žali zbog činjenice što kršenja ljudskih prava migranata na vanjskim granicama EU-a nisu dio procjene Komisije;

20. poziva na to da se u godišnje izvješće uključe važni elementi koji nedostaju s popisa kriterija za vladavinu prava Venecijanske komisije iz 2016., kao što su sprečavanje zlouporabe ovlasti, jednakost pred zakonom i nediskriminacija;

21. pozdravlja odluku Komisije da u svoje izvješće uključi provedbu odluka Europskog suda za ljudska prava u državama članicama kao pokazatelj kvalitete i poštovanja vladavine prava; poziva Komisiju da tu analizu proširi kako bi uključila odgovarajući postupak za provedbu tih presuda na nacionalnoj razini;

22. smatra da je suradnja s Vijećem Europe i drugim međunarodnim organizacijama iznimno važna za promicanje demokracije, vladavine prava i temeljnih prava u EU-u; poziva Komisiju da analizira pojedinačne komunikacije ugovornih tijela UN-a;

23. ponovno poziva Komisiju da uvede novo, zasebno poglavlje o institucijama Unije u kojemu bi se ocjenjivalo stanje u pogledu diobe vlasti, okvira za borbu protiv korupcije, odgovornosti te provjera i bilanci;

24. duboko žali zbog toga što Vijeće nije uspjelo ostvariti bitniji napredak u tekućim postupcima u okviru članka 7. stavka 1. UEU-a; poziva Vijeće da razmotri sve nove događaje koji utječu na vladavinu prava, demokraciju i temeljna prava; ponavlja svoj poziv Vijeću da razmotri preporuke u okviru tog postupka, naglašavajući da bi svako daljnje odgađanje takvog djelovanja predstavljalo kršenje načela vladavine prava od strane samog Vijeća; insistira na tome da se poštuju uloga i nadležnosti Parlamenta;

25. snažno osuđuje vlasti država članica koje odbijaju sudjelovati u godišnjem dijalogu Komisije o vladavini prava;

26. žali zbog činjenice da se u izvješću jasno ne prepoznaje namjerni postupak nazadovanja vladavine prava u nekoliko država članica; poziva Komisiju da jasno navede da postoji opasnost da sustavno, namjerno, teško i trajno kršenje vrijednosti iz članka 2. UEU-a tijekom vremena dovede do toga da države članice ne ispune sve kriterije koji definiraju demokraciju; podsjeća da je Parlament već upozorio da se Mađarska, prema relevantnim pokazateljima, pretvorila u hibridni režim izborne autokracije; ponavlja preporuke Komisiji da razlikuje sustavna i pojedinačna kršenja kako bi se izbjegao rizik od banalizacije najozbiljnijih kršenja vladavine prava te da preporuke za pojedine zemlje upotpuni rokovima za provedbu, ciljevima i konkretnim mjerama koje treba poduzeti;

27. podsjeća na svoje stajalište o osnivanju panela neovisnih stručnjaka s ciljem savjetovanja triju institucija, u bliskoj suradnji s Agencijom za temeljna prava; ponovno poziva Komisiju da zatraži od Agencije za temeljna prava da pruži metodološke savjete i provede komparativna istraživanja kako bi se dodale pojedinosti u ključnim područjima godišnjeg izvješća, s obzirom na suštinske veze između temeljnih prava i vladavine prava; traži od svojeg Predsjedništva da, u svjetlu nevoljkosti Komisije i Vijeća, organizira postupak javne nabave kako bi se kao prvi korak osnovao takav panel pod pokroviteljstvom Parlamenta, u skladu s obvezom koju je preuzeo u prethodnim rezolucijama ([26]), kako bi se savjetovalo Parlament o poštovanju vrijednosti iz članka 2. UEU-a u različitim državama članicama i kako bi se primjerom pokazalo kako bi takav panel mogao funkcionirati u praksi;

([26]) Rezolucije od 24. lipnja 2021. o Izvješću Komisije o vladavini prava za 2020. i od 19. svibnja 2022. o Izvješću Komisije o vladavini prava za 2021.

28. ponavlja da bi godišnji ciklus vladavine prava trebao poslužiti kao doprinos aktivaciji drugih instrumenata za odgovor na prijetnje ili povrede vladavine prava na nacionalnoj razini, kao što su članak 7. UEU-a, Uredba o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava, okvir vladavine prava, postupci zbog povrede prava, uključujući privremene postupke, zahtjevi za privremene mjere pred Sudom Europske unije i mjere povezane s nepoštovanjem presuda Suda Europske unije ili instrumenti u okviru financijskog zakonodavstva EU-a; ponovno poziva Komisiju da uspostavi izravnu vezu između godišnjih izvješća o vladavini prava, među ostalim, i mehanizma uvjetovanosti u pogledu vladavine prava;

o

o o

29. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, Agenciji Europske unije za temeljna prava, Vijeću Europe, Organizaciji za europsku sigurnost i suradnju u Europi, Ujedinjenim narodima te vladama i parlamentima država članica.